

Government Organizational Management for Enhancing the Entrepreneurial Capacity of Community Enterprise Groups in Nakhon Phanom Province

Athiwat Auttaraprom

Faculty of Arts and Science,
Nakhon Phanom University, Thailand

Kotchakorn Dechakhamphu

Faculty of Arts and Science,
Nakhon Phanom University, Thailand

Worawut Inthanon

Faculty of Arts and Science,
Nakhon Phanom University, Thailand

Samran Wised

Faculty of Arts and Science,
Nakhon Phanom University, Thailand

Abstract

This study aims to (1) examine the management of problems and obstacles in government organizations for enhancing entrepreneurial capabilities, (2) assess the level of entrepreneurial capability, (3) analyze factors influencing entrepreneurial capability, and (4) develop policy and practical recommendations to strengthen entrepreneurial capability of community enterprise groups in Nakhon Phanom. A mixed-methods approach was employed. The sample comprised 126 entrepreneurial groups in the textile and garment sector, selected through stratified and simple random sampling. Research instruments included a questionnaire and interviews protocol. Quantitative data were analyzed using descriptive statistics and multiple regression analysis, while qualitative data were analyzed through content analysis. The findings reveal that community enterprises were assessed in 2022, with 534 rated as good, 892 as moderate, and 217 as in need of improvement. The overall entrepreneurial capability of community enterprises was found to be at a high level ($M = 3.84$). (3) Significant factors influencing entrepreneurial capability included government support ($\beta = .265$) and network building ($\beta = .231$). Policy and practical recommendations emphasize organizational management strategies and collaboration with both public and private sector agencies to enhance entrepreneurial capability.

Keywords

public organization management, entrepreneurial capability, community enterprises

CORRESPONDING AUTHOR

Kotchakorn Dechakhamphu, Faculty of Arts and Science, Nakhon Phanom University, Mueang Nakhon Phanom District, Nakhon Phanom Province, 48000, Thailand. E-mail: Monydecha@gmail.com
© College of Local Administration, Khon Kaen University. All rights reserved.

การบริหารจัดการองค์การภาครัฐในการยกระดับความสามารถการประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนม

อริวัฒน์ อุตพรหม

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครพนม

กชกร เดชะคำภู

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครพนม

วรวุฒิ อินทนนท์

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครพนม

สำราญ วิเศษ

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยนครพนม

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการบริหารจัดการปัญหาและอุปสรรคขององค์การภาครัฐในการเสริมสร้างขีดความสามารถทางผู้ประกอบการ (2) วิเคราะห์ระดับขีดความสามารถทางผู้ประกอบการ (3) วิเคราะห์ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อขีดความสามารถทางผู้ประกอบการ และ (4) พัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายและแนวทางปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถทางผู้ประกอบการในจังหวัดนครพนม การวิจัยนี้ใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยผู้ประกอบการในกลุ่มวิสาหกิจชุมชนประเภทผ้าทอและเสื้อผ้าจำนวน 126 กลุ่ม โดยใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้นและการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารจัดการขององค์การภาครัฐเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถทางผู้ประกอบการ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.73 และการสัมภาษณ์เชิงลึก วิธีทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุ ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่าการบริหารจัดการปัญหาและอุปสรรคขององค์การภาครัฐเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถทางผู้ประกอบการของวิสาหกิจชุมชน ในปี 2565 มีการประเมินศักยภาพของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนม โดยพบว่า วิสาหกิจชุมชนจำนวน 534 แห่ง อยู่ในระดับดี 892 แห่ง อยู่ในระดับปานกลาง และ 217 แห่ง อยู่ในระดับที่ต้องปรับปรุง ระดับขีดความสามารถทางผู้ประกอบการของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนมโดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย = 3.84) (3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อขีดความสามารถทางผู้ประกอบการของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนม ได้แก่ การสนับสนุนจากภาครัฐ ($\beta = .265$) และเครือข่าย การร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสนับสนุนการเติบโตและความสำเร็จของวิสาหกิจชุมชน

คำสำคัญ

การบริหารจัดการองค์การภาครัฐ, ความสามารถการประกอบการ, กลุ่มวิสาหกิจชุมชน

บทนำ

ประเด็นความท้าทายการพัฒนาในหลายมิติของประเทศไทยในสถานการณ์ปัจจุบันยังคงมีมิติทางเศรษฐกิจที่ยังไม่สามารถขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมอย่างเต็มที่ได้ การผลิตของภาคบริการและภาคเกษตรยังอยู่ในระดับต่ำ คุณภาพและสมรรถนะของแรงงานที่ยังไม่สอดคล้องกับความต้องการในการขับเคลื่อนการพัฒนาของประเทศ มิติทางสังคมที่การยกระดับรายได้ของประชาชน การแก้ปัญหาด้านความยากจนและความเหลื่อมล้ำ การพัฒนาคุณภาพการให้บริการและการขยายโอกาสในการเข้าถึงระบบบริการสาธารณะยังคงมีช่องว่างที่สามารถพัฒนาต่อไปได้ มิติสิ่งแวดล้อมที่การฟื้นฟูและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังเป็นประเด็นสำคัญสำหรับการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน และมิติของการบริหารจัดการภาครัฐที่ยังขาดความต่อเนื่องและความยืดหยุ่นในการตอบสนองความต้องการในการแก้ปัญหาของประชาชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังมีสถานการณ์ที่กำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีสัดส่วนประชากรวัยแรงงานลดลงและประชากรสูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด ความท้าทายใหม่ ๆ ซึ่งมาจากการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ทั้งด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจ การเชื่อมโยงกันอย่างซับซ้อนจากการรวมกลุ่มภายในภูมิภาคและการเปิดเสรีด้านต่าง ๆ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความเชื่อมโยงของระบบนิเวศ ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวจะก่อให้เกิดความท้าทายในการพัฒนาประเทศทั้งในมิติความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ประเทศไทยจำเป็นต้องมีการวางแผนยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ ที่รอบคอบและครอบคลุมเพื่อเป็นกรอบในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ให้เจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน (National Strategy Committee, Secretariat Office, 2019) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีเป้าหมายการพัฒนาที่มุ่งเน้นการยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ บนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ ได้แก่ (1) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปทบทวนทางเศรษฐกิจ อัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลาย รวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ (2) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคต ผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ (3) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ รวมถึงปรับปรุงรูปแบบธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ ให้ประเทศไทยสามารถสร้างรายได้และการจ้างงานใหม่ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี รวมถึงการเพิ่มขึ้นของคนชั้นกลางและลดความเหลื่อมล้ำของคนในประเทศได้ในคราวเดียวกัน (National Strategy Committee, Secretariat Office., 2019)

ปัจจุบันรายชื่อวิสาหกิจชุมชน จากระบบสารสนเทศวิสาหกิจชุมชนกองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน กรมส่งเสริมการเกษตรจำนวน 84,693 แห่ง (Department of Agricultural Extension, Community Enterprise Promotion Division, n.d.) เป็นนโยบายของรัฐบาลในการแก้ปัญหาภาพรวมของประเทศ เนื่องจากวิสาหกิจชุมชนเป็นการประกอบการในปัจจุบันที่ไม่ขัดขวางกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization)

ในขณะเดียวกันก็มีจุดยืนอยู่บนแนวคิดโลกาภิวัตน์ (Glocalization) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ครอบคลุม เชื่อมโยงในกรอบใหญ่ และหาแนวทางปฏิบัติให้เหมาะสมกับท้องถิ่น และทันต่อการเปลี่ยนแปลง ของ สังคมโลก การทำกิจการวิสาหกิจชุมชน จึงต้องอาศัยหลักการบูรณาการองค์ความรู้ ภูมิปัญญา ท้องถิ่นเข้ากับองค์ความรู้สมัยใหม่ ผสมกับการใช้ความคิดสร้างสรรค์ สร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มให้กับ ทรัพยากรและผลผลิตที่มีในชุมชนเพื่อสร้างรายได้และเพื่อการพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชน ระหว่างชุมชน นอกจากนี้วิสาหกิจชุมชนยังเป็นองค์ประกอบของเศรษฐกิจพอเพียง และเป็นกิจกรรมทาง เศรษฐกิจที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชน สร้างรากฐานที่มั่นคงให้ประเทศ ดังนั้นวิสาหกิจชุมชน จึงเป็นหลักการนำไปสู่การเป็นรากฐานเศรษฐกิจที่มั่นคงและยั่งยืนของระบบเศรษฐกิจ ระดับประเทศ อย่างแท้จริง และรัฐบาลยังเห็นว่าเศรษฐกิจชุมชน ซึ่งรวมถึงวิสาหกิจชุมชนด้วยนั้น เป็นพื้นฐานของการ พัฒนาตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (Faicharoenmongkol and Chiangchana, 2020) ทั้งนี้วิสาหกิจ ชุมชน จัดอยู่ในกลุ่มของวิสาหกิจรายย่อย (Micro Enterprises) โดยมีการรวมกลุ่มผลิตสินค้า ให้บริการ และอื่น ๆ ของท้องถิ่น และมีการนำรายได้สู่ตนเอง ครอบครัว ชุมชน และระหว่างชุมชน โดยจะต้องมีการ ขึ้นทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชน กับกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (จะต้องรวมกลุ่ม ในชุมชน ไม่น้อยกว่า 7 คน ไม่อยู่ในครอบครัวเดียวกัน มีวิถีชีวิตร่วมกัน และไม่มีชื่อในทะเบียนบ้าน เดียวกัน) ซึ่งวิสาหกิจชุมชนที่มีการขึ้นทะเบียนแล้ว จะได้รับการส่งเสริมจากหน่วยงานต่าง ๆ และอยู่ ภายใต้การควบคุมและกำกับดูแลของคณะกรรมการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ทั้งในระดับชาติและระดับ จังหวัด โดยตั้งแต่พ.ศ.2552 เป็นต้นมา รัฐบาลมีนโยบาย ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน โดยยกเว้นภาษีเงินได้ บุคคลธรรมดาให้กับวิสาหกิจชุมชน ตามกฎหมายวิสาหกิจชุมชน เฉพาะที่เป็นห้างหุ้นส่วนสามัญ หรือ คณะบุคคลที่มีโชตินิติบุคคล ซึ่งมีเงินได้ไม่เกิน 1.8 ล้านบาทต่อปี ข้อมูล ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2563 ระบุว่า มีการขึ้นทะเบียนของวิสาหกิจชุมชน รวม 93,434 แห่ง (Department of Trade Negotiations, 2021) ตามที่แผนพัฒนาจังหวัดนครพนม พ.ศ. 2566 – 2567 ในด้านการค้าและการลงทุน ประเด็นการพัฒนาที่ 3 การพัฒนาการค้าและการลงทุน มีวัตถุประสงค์เพื่อ “เป็นศูนย์กลางการค้าชายแดนและการลงทุน ประตุเศรษฐกิจสู่อนุภูมิภาคกลุ่มแม่น้ำโขง” เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้มีการดำเนินโครงการ/ กิจกรรมที่สำคัญและเกิดผลสัมฤทธิ์ ดังนี้ (1) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพด้านการค้าและการลงทุน ได้แก่ การจัดงานแสดงสินค้าและบริการด้านนวัตกรรม เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้กับผู้ประกอบการ OTOP และ SMEs เพื่อขยายและเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจระหว่างผู้ประกอบการจังหวัดนครพนมกับ ผู้ประกอบการในประเทศเป็นต้น (Nakhon Phanom Provincial Office, 2021) สำนักงานเกษตรจังหวัด นครพนมเป็นหน่วยงานที่กำกับดูแลส่งเสริม และสนับสนุนการดำเนินงานของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนใน จังหวัดนครพนม ซึ่งการดำเนินงานส่งเสริมการเกษตรในปีงบประมาณ 2565 ให้ความสำคัญ กับการ พัฒนาองค์กร พัฒนาระบบการทำงาน และการให้บริการเกษตรกร ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล โดยมุ่งสู่การเป็น Digital DOAE เพื่อให้สามารถขับเคลื่อนงาน และรองรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงและผลกระทบจาก การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้แนวคิด “Next Step” ขับเคลื่อนองค์กรวิถีใหม่ก้าวต่อไปด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล รวมทั้งให้ความสำคัญกับการดำเนินงาน ตามนโยบายของรัฐบาลและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในการพัฒนาอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่ เกษตรกร (Nakhon Phanom Provincial Agricultural Office, 2019) และในปี 2566 วิสาหกิจชุมชนใน จังหวัดนครพนม ได้รับการประเมินศักยภาพวิสาหกิจชุมชน ณ ไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ 2566 (วันที่ 30 กันยายน 2566) จำนวน 1,641 แห่ง (Department of Agricultural Extension, 2013)

จากที่มาและความสำคัญทำให้ผู้วิจัย ตระหนักได้ว่า ถ้าหากวิสาหกิจชุมชนประสบผลสำเร็จและเกิดการเติบโตจะส่งผลให้ แรงงานภายในจังหวัดมีการจ้างงาน และส่งผลโดยตรงต่อแรงงานภายในจังหวัด นครพนม อีกทั้งไม่ให้เกิดการอพยพย้ายแรงงานไปต่างถิ่น เศรษฐกิจสามารถหมุนเวียนในพื้นที่ได้อย่าง คล่องตัว ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องศึกษา การบริหารจัดการองค์การภาครัฐเพื่อยกระดับความสามารถ การประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนม โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อวิเคราะห์การบริหารจัดการ ปัญหา อุปสรรค ขององค์การภาครัฐ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการยกระดับขีดความสามารถ ของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และเพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับความสามารถ การประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนม และผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้ให้เกิด ประโยชน์ต่อวิสาหกิจชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารจัดการ ปัญหา อุปสรรค องค์การภาครัฐเพื่อยกระดับความสามารถ การประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนม
2. เพื่อวิเคราะห์ระดับความสามารถประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนม
3. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนของจังหวัด นครพนม
4. เพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติการเพื่อยกระดับความสามารถ การประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนม

แนวคิดและทฤษฎี

แนวคิดการจัดการ

(Vijaranarong, Somboon, Meesiri, and Soda Management Co., Ltd., 2022) การบริหาร จัดการ มีความสำคัญและจำเป็นต่อการดำเนินกิจกรรมขององค์กรทุกระดับ เนื่องจาก เป็นกระบวนการ บริหารที่สามารถถ่ายทอดความรู้ และนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ รวมทั้งเป็นการเรียนรู้ใน การปรับตัวเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงในการตอบสนองความต้องการของประชาชน ในการนำ แนวคิดทฤษฎีมาใช้ในองค์กรนั้นขึ้นอยู่กับบริบทขององค์กรที่จะเลือก และประยุกต์ให้เข้ากับองค์กรของ ตนเองเพื่อการบริหารองค์กรให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Srighan, 2014) สำหรับสร้างการ บริหารจัดการเพื่อนำแผนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ (Strategic Implementation) โดยนำหลักบริหาร สมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ อาทิ การทำงานเป็นทีม (Teamwork) การทำงานในลักษณะเครือข่ายความร่วมมือ (Networking) และแบบหุ้นส่วนการทำงาน (Partnership) เป็นการสร้างระบบด้านการบริหารจัดการในยุค COVID-19 ซึ่งกระบวนการบริหารจัดการนั้น มี 4 ประการ หรือเรียกว่า POLC ประกอบด้วย 1) P = Planning การวางแผน คือ การกำหนดเป้าหมาย กำหนดกลยุทธ์ รวมถึงการรวบรวมและประสาน การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 2) O = Organizing การจัดองค์การ คือ การกำหนดหน้าที่ จัด โครงสร้างองค์การ รวมถึงจัดกลุ่มงานและกำหนดสายการบังคับบัญชา 3) L = Leading การนำ หมายถึง การจูงใจและสั่งการให้บุคคลทุกคนทำงานร่วมกันอย่างเต็มความสามารถ 4) C = Controlling การ ควบคุมการ การตรวจสอบการดำเนินงานถึงถึงประเมิณผลงานที่ปฏิบัติ เพื่อให้เป็นไปตามแผนที่กำหนด

(Phoowithayaphan, 2004) หากจะนำทฤษฎีทั้ง 4 มาบูรณาการในยุค New Normal นี้ องค์กรหรือหน่วยงานต้องเข้าไปในบริบทในปัจจุบันเพื่อให้องค์กรประสบผลสำเร็จและมีความมั่นคงซึ่งประเด็นที่ต้องนำมาบูรณาการ ผู้เขียนได้กำหนดไว้ดังนี้ 1. ด้านการวางแผน องค์กรหรือหน่วยงานต้องตั้งเป้าหมายให้ชัดเจน เป็นการตั้งเป้าหมายให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะรับความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น ดังนั้น การวางแผนสำหรับองค์กรในยุค New Normal นี้จำเป็นต้องวางแผนพัฒนาทักษะของบุคลากรเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของงานในยุคปัจจุบัน และจะทำให้องค์กรขับเคลื่อนไปข้างหน้าได้ดีขึ้น เพราะทุกคนมีความเข้าใจในวัตถุประสงค์ขององค์กรอย่างชัดเจน 2. การจัดองค์กรในยุค New Normal เป็นการกำหนดโครงสร้างองค์กรกำหนดโครงสร้างตำแหน่ง กำหนดบทบาทตลอดจนการทำงานของทุกภาคส่วนให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่มีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และยังรวมไปถึงการจัดระเบียบในการทำงานที่จะทำให้การทำงานไม่สะดุด จัดสรรคนให้เหมาะสมกับงาน จัดการงานให้เป็นระบบระเบียบ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานมากที่สุด 3. การนำ หมายถึง ภาวะการเป็นผู้นำ คือ ภาวะในการควบคุมการทำงานให้สำเร็จลุล่วง โดยต้องสามารถสร้างแรงจูงใจให้ทุกคนอยากมาร่วมทำงานได้ ต้องบริหารงานบุคคลได้ดี ต้องเข้าใจการทำงานของตนเองและผู้ใต้บังคับบัญชา รวมถึงมีทักษะในการแก้ไขปัญหาได้ดี และมีการตัดสินใจที่รอบคอบ ฉับไวดีเยี่ยม สามารถที่จะนำพาทุกคนบรรลุเป้าหมายไปสู่ความสำเร็จได้เป็นการวางแผนนโยบาย วิสัยทัศน์ และการตัดสินใจของผู้บริหาร 4. การควบคุม คือ การดูแลบุคลากรตลอดจนการทำงานต่าง ๆ ให้เป็นไปตามแผนงานที่วางไว้ ตลอดจนการติดตามประเมินผลว่าการปฏิบัติงานนั้นเป็นไปตามที่วางไว้หรือไม่ บรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ มีความสำเร็จมากน้อยเพียงไร การควบคุมนั้นยังหมายถึงการจัดการกับปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดผลกระทบกับการทำงานน้อยที่สุดอีกด้วย

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า หน้าที่ของการจัดการ คือ กระบวนการจัดการของคนงานที่เรียกว่า การจัดคนเข้าทำงานของ “ผู้บริหาร” หรือ ผู้จัดการ โดยอาศัยการร่วมมือและการตัดสินใจที่เหมาะสมต่อดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายคือ ผลกำไรขององค์กร และมีการกำหนดแนวทางหรือกลยุทธ์ที่จะให้องค์กรนั้น ๆ สามารถดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมให้เกิดผลสัมฤทธิ์ ผู้บริหารจะต้องกระตุ้นการทำงานที่ใช้การบริหารจัดการองค์กรจึงจะประสบผลสำเร็จ ซึ่งประกอบด้วย (1) การวางแผน (planning) (2) การจัดองค์กรหรือโครงสร้างองค์กร (Organizing) (3) ผู้นำหรือการชี้นำ (Leading) (4) การควบคุม (Controlling) (5) งบประมาณ (Budget)

แนวคิดขีดความสามารถในการประกอบการ

Campbell and Luchs (1997 อ้างถึงใน Songsill, 2007) ได้กล่าวถึง “ขีดความสามารถหลัก” (Core Competency) ในบทความในหนังสือ Harvard Business Review โดยได้เขียนเกี่ยวกับขีดความสามารถหลักว่าเปรียบเสมือนการบูรณาการของทักษะและเทคโนโลยีที่สนับสนุนต่อความสำเร็จในการแข่งขันของธุรกิจ และ Hamel and Prahalad (1990) ก็ได้ให้ความหมายขีดความสามารถโดยพิจารณาจาก 1. คุณค่าต่อลูกค้า หมายถึง เสนอสิ่งที่สร้างประโยชน์ให้กับลูกค้าอย่างแท้จริงเป็นทักษะที่สามารถทำให้ธุรกิจมอบประโยชน์พื้นฐานต่อลูกค้า 2. ความแตกต่างจากคู่แข่ง หมายถึง จะต้องแตกต่างในการแข่งขัน หรือเลียนแบบได้ยากและระดับความสามารถเป็นสิ่งที่ทำให้ธุรกิจสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน 3. พัฒนาเพิ่มเติมหมายถึงความสามารถที่แท้จริงเมื่อสร้างให้เกิดผลิตภัณฑ์ใหม่ในตลาด ถ้าจะประเมินว่าความสามารถใดสามารถพัฒนาเพิ่มเติมพิจารณาจากผู้บริหารระดับสูงที่จะต้องทำงานหนักเพื่อ

หนีไปจากมุมมองที่เน้นผลิตภัณฑ์ในสมรรถภาพของธุรกิจ Competency คือความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะส่วนบุคคล (Personal Characteristic of Attributes) ที่ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรม (Behavior) ที่จำเป็นและมีผลทำให้บุคคลนั้นปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตนได้ดีกว่าผู้อื่น Competency ของคนซึ่งเกิดได้จาก 3 ทางคือ (ณรงค์วิทย์ แสนทอง, 2547) 1. เป็นพรสวรรค์ที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิด 2. เกิดจากประสบการณ์การทำงาน 3. เกิดจากการฝึกอบรมและพัฒนา (Phoowithayaphan, 2004 : อ้างใน Chumphong, 2019) ประเภทของ Competency แบ่งออกเป็น 3 ประเภท 1) ชีตความสามารถหลัก (Core Competency) หมายถึง บุคลิกลักษณะหรือการแสดงออก ของพฤติกรรมของพนักงานทุกคนในองค์กรที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้ทักษะทัศนคติความเชื่อและอุปนิสัยของคนในองค์กรโดยรวมถ้าพนักงานทุกคนในองค์กรมีชีตความสามารถประเภทนี้ ก็จะมีส่วนที่จะช่วยสนับสนุนให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ได้ชีตความสามารถชนิดนี้จะถูกกำหนดจากวิสัยทัศน์พันธกิจเป้าหมายหลัก หรือกลยุทธ์ขององค์กร 2) ชีตความสามารถด้านการบริหาร (Managerial Competency) คือความรู้ความสามารถด้านการบริหารจัดการเป็นชีตความสามารถที่มีได้ทั้งในระดับผู้บริหารและระดับพนักงานโดยจะแตกต่างกันตามบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบ (Role - Based) แตกต่างตามตำแหน่งทางการบริหารงานที่รับผิดชอบ ซึ่งบุคลากรในองค์กรทุกคนจำเป็นต้องมีในการทำงานเพื่อให้งานสำเร็จและต้องสอดคล้องกับแผนกลยุทธ์วิสัยทัศน์พันธกิจขององค์กร 3) ชีตความสามารถตามตำแหน่งงาน (Functional Competency) คือความรู้ความสามารถในงานซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ทักษะและคุณลักษณะเฉพาะของงานต่าง ๆ (Job - Based) หน้าที่งานที่ต่างกันความสามารถในงานย่อมจะแตกต่างกันตามอาชีพซึ่งอาจเรียกชีตความสามารถชนิดนี้สามารถเรียก Functional Competency , Job Competency , Technical Competency ก็ได้อาจกล่าวได้ว่าชีตความสามารถเป็นชีตความสามารถเฉพาะบุคคลซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ทักษะพฤติกรรมและคุณลักษณะของบุคคลที่เกิดขึ้นจริงตามหน้าที่หรืองานที่รับผิดชอบที่ได้รับมอบหมายแม้ว่าหน้าที่งานเหมือนกันไม่จำเป็นว่าคนที่ปฏิบัติงานในหน้าที่นั้นจะต้องมีความสามารถเหมือนกัน

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า “ชีตความสามารถ” หมายถึง คุณสมบัติต่อของสมรรถนะในการประกอบธุรกิจที่มีคุณลักษณะในการจัดการธุรกิจ ซึ่งผู้วิจัยสังเคราะห์ได้ออกมา 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการบริหารจัดการการเงิน (2) ด้านการบริหารความเสี่ยง (3) ด้านการบริหารจัดการตลาด (4) ด้านการสร้างแบรนด์ และ (5) ด้านบริหารจัดการการผลิต

แนวคิดความเป็นผู้ประกอบการ

การประกอบการและการดำเนินกิจการที่มีองค์ประกอบและมีลักษณะที่สอดคล้องกับการโครงสร้างองค์กร เป้าหมาย วัตถุประสงค์ของการดำเนินกิจการต่าง ๆ เหล่านั้น ผู้ประกอบการจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ต้องขับเคลื่อนและนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายและความสำเร็จ ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ มีผู้นิยามความหมายของผู้ประกอบการที่หลากหลาย ดังนี้ (Longenecker, Moore, Petty and Palich, 2006) นิยามผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลที่ค้นพบความต้องการของตลาดและดำเนินธุรกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดโดย ต้องเผชิญกับความเสี่ยง มีแรงกระตุ้นผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในนวัตกรรม และความ ก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ (Hatten, 2006) นิยามผู้ประกอบการ หมายถึง บุคคลที่มีโอกาส และผลประโยชน์ ในธุรกิจโดยเป็นผู้มีความรู้และความเข้าใจใน

เรื่องการเงิน การจัดการวัตถุดิบ และการเผชิญกับ ความเสี่ยงในการริเริ่ม หรือดำเนินธุรกิจ Hatten ได้ระบุลักษณะพฤติกรรมของผู้ประกอบการ ดังนี้

1. มีความคิดสร้างสรรค์ (Creation) มีการริเริ่มดำเนินธุรกิจใหม่
2. มีการสร้างนวัตกรรม (Innovation) มีการผลิตสินค้าใหม่รวมถึงกระบวนการ ดำเนินธุรกิจ การตลาด และการจัดการองค์การด้วยกระบวนการใหม่ ๆ
3. มีความสามารถในการบริหารความเสี่ยง (Risk management) ผู้ประกอบการ หรือเจ้าของธุรกิจจะต้องมีความรับผิดชอบต่อความเสี่ยงอันเกิดจากการขาดทุน หรือความล้มเหลว ในการดำเนินธุรกิจ
4. มีความสามารถในการบริหารงานทั่วไป (General management) ผู้ประกอบการ หรือเจ้าของธุรกิจจะต้องมีแนวทางในการดำเนินธุรกิจ และจัดสรรทรัพยากรต่าง ๆ ของธุรกิจให้มีความเหมาะสม
5. มีความมุ่งหวังในประสิทธิภาพ (Performance intention) ผู้ประกอบการหรือเจ้าของธุรกิจจะต้องมีความคาดหวังในผลกำไร หรือระดับการเจริญเติบโตของธุรกิจ

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า “ความเป็นผู้ประกอบการ” หมายถึง การประกอบกิจการหรือดำเนินการธุรกิจจะต้องมีองค์ประกอบและโครงสร้างองค์กรที่มีพันธกิจในการดำเนินกิจการให้บรรลุเป้าหมาย คือ การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีการสร้างนวัตกรรมที่ช่วยในการทำงาน การจัดการความเสี่ยง การบริหารจัดการงานในองค์กร และการคาดหวังการค้าขายในธุรกิจ

แนวคิดวิสาหกิจชุมชน

วิสาหกิจชุมชนเป็นแนวคิดที่มุ่งแปรรูปผลผลิตตามธรรมชาติ หรือสร้างผลิตภัณฑ์หรือ ผลผลิต โดยครอบครัวในชุมชนโดยองค์กรชุมชน และเครือข่ายองค์กรชุมชน เพื่อการบริโภคและ สร้างรายได้ให้แก่ชุมชนโดยมีหลักการคิดที่สำคัญคือ สร้างความหลากหลายของผลผลิตและ ผลิตภัณฑ์ในชุมชนเพื่อการบริโภคแบบพึ่งพาตนเอง ลดรายจ่ายให้ครอบครัว สร้างเสริมสุขภาพ อนามัยที่ดีให้ตนเอง และมีคุณธรรมรับผิดชอบต่อสมาชิกอื่น ๆ ที่อยู่ร่วมในชุมชน ไม่เห็นแก่ ประโยชน์ด้านกำไรสูงสุดและเอาเปรียบผู้บริโภค วิสาหกิจชุมชนจะเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนที่เลี้ยงตนเองได้ พึ่งตนเองได้ ซึ่งมิได้หมายถึงการพึ่งพาภายนอก วิสาหกิจชุมชนจะเป็นการเพิ่มศักยภาพของระบบ เศรษฐกิจระดับชุมชนในการพัฒนาความร่วมมือกับระบบเศรษฐกิจภาพรวม เพราะการที่ชุมชนไม่ ต้องพึ่งพาเศรษฐกิจภายนอก ย่อมหมายถึงโอกาสในการพัฒนาความสัมพันธ์ที่เท่าเทียมกันจะ เป็นไปได้มากขึ้น อันเป็นหลักการที่นำไปสู่ “การเป็นฐานรากทางเศรษฐกิจที่มั่นคงและยั่งยืนของ ระบบเศรษฐกิจระดับประเทศอย่างแท้จริง” (Tanai, A. 2012) ได้กล่าวว่า วิสาหกิจชุมชนเกิดขึ้นจากการนำเอาแนวทางเศรษฐกิจชุมชนหรือแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ คำว่า “วิสาหกิจ ชุมชน” นั้นสามารถใช้คำว่า “ธุรกิจชุมชน” แทนได้ อันเนื่องมาจากว่าชุมชนมิใช่รัฐ ดังนั้นสถานประกอบการที่ชุมชนเป็นเจ้าของก็ต้องจัดว่าเป็นของภาคเอกชนเช่นเดียวกัน แต่ในความเป็นจริง แล้วถ้าหากใช้คำว่าธุรกิจนั้นก็หมายถึงการแสวงหากำไรเป็นที่ตั้ง แต่สถานประกอบการที่ชุมชน เป็นเจ้าของนั้นก็กลับมีแนวคิดที่เน้นการพึ่งพาอาศัยกันมากกว่าการแสวงหากำไร ดังนั้น จึงควรใช้คำว่า “วิสาหกิจชุมชน” เช่นเดียวกับ “รัฐวิสาหกิจ” ที่หลายคนรู้จัก โดยวิสาหกิจชุมชนนั้น จัดเป็นกลุ่มกิจกรรมของชุมชนที่ชุมชนคิดได้จากการเรียนรู้ ไม่ใช่กิจกรรมเดี่ยว ๆ ที่ทำเพื่อมุ่งสู่ตลาดใหญ่ และไม่ใช่วิสาหกิจที่ซับซ้อนอะไร ล้วนแล้วแต่เป็นการทำกินทำใช้ทดแทนการซื้อจากตลาดได้ และเป็นการจัดการระบบการผลิตและบริโภคที่มีอยู่ใน

ชีวิตประจำวัน เช่น การจัดการเรื่องข้าว หนุ่เห็ด เบ็ด ไก่ ผัก ผลไม้ น้ำยาสระผม สบู่ น้ำยาล้างจาน หรืออื่น ๆ ที่ชุมชนทำได้เองโดยไม่ยุ่งยากนัก การทำกินทำใช้ทดแทนการซื้อขายและยังช่วยให้ระบบเศรษฐกิจใหญ่เข้มแข็งขึ้น นอกจากนี้ยังเป็นการจัดระบบเศรษฐกิจใหม่ให้เป็นฐานที่เป็นจริงในชุมชน เพราะถ้าชุมชนเข้มแข็ง ฟังพาตนเองได้ กระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตรที่ได้ทรงเปรียบเศรษฐกิจพอเพียงเหมือนเสาเข็มของตึกมั่นคงแข็งแรงเศรษฐกิจของประเทศก็จะเข้มแข็งและอยู่ได้ ที่ผ่านมาระบบเศรษฐกิจในประเทศเปรียบเหมือนการสร้างตึกที่มีฐานแคบ ถ้าฐานไม่แข็งแรง ตึกก็พังลงมา ดังนั้น วิสาหกิจชุมชนจึงมีความสำคัญในการสร้างฐานมั่นคงให้กับประเทศได้ โดยกระตุ้น เศรษฐกิจระดับรากหญ้าให้เข้มแข็งและกระจายโอกาสการประกอบอาชีพให้เกิดการสร้างงาน สร้างรายได้ และลดภาระค่าใช้จ่ายให้ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้น “วิสาหกิจชุมชน” จัดเป็นองค์กรภาคประชาชนที่ไม่มีรูปแบบ ไม่ได้เป็นนิติบุคคลตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ การสนับสนุนจึงไม่เป็นระบบและไม่มีเอกภาพ ส่งผลให้มีปัญหาในการดำเนินงานเพราะวิสาหกิจชุมชนบางแห่งไม่เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานรัฐหรือเอกชน และบางครั้ง มีการสนับสนุนจากภาครัฐแต่ไม่ตรงความต้องการที่แท้จริง พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 จึงได้ถูกประกาศใช้อย่างเป็นทางการและมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 9 เมื่อวันที่ 19 มกราคม พ.ศ. 2548 เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าว (Inwang, K. et al., 2011) ได้กล่าวว่า วิสาหกิจชุมชนเป็นกระบวนการหรือแนวทาง ที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือสร้าง “ระบบการพึ่งตนเอง” ให้เกิดขึ้นในระบบเศรษฐกิจของชุมชน โดย ยึดหลักปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” กิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการหรือ การอื่น ๆ ที่ดำเนินการโดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกัน และรวมตัวกันประกอบ กิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้และเพื่อ การพึ่งพาตนเองของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน (Ministry of Agriculture and Cooperatives., n.d.) ได้กล่าวว่า ความหมายของวิสาหกิจชุมชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน พ.ศ. 2548 ให้ ความหมายว่า เป็นกิจการของชุมชนเกี่ยวกับการผลิตสินค้า การให้บริการ หรือการอื่น ๆ ที่ดำเนินการ โดยคณะบุคคลที่มีความผูกพัน มีวิถีชีวิตร่วมกันและรวมตัวกันประกอบกิจการดังกล่าว ไม่ว่าจะเป็นนิติบุคคลในรูปแบบใดหรือไม่เป็นนิติบุคคล เพื่อสร้างรายได้ และเพื่อการพึ่งพาตนเอง ของครอบครัว ชุมชนและระหว่างชุมชน ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการประกาศกำหนด (Department of Agricultural Extension., 2013). ได้กล่าวว่า คำจำกัดความของวิสาหกิจชุมชนว่า หมายถึง การประกอบการซึ่งรวมถึงกระบวนการคิด การจัดการผลผลิต และทรัพยากรทุกขั้นตอน โดยภูมิปัญญาขององค์กรชุมชนหรือเครือข่ายขององค์กรชุมชน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจสังคมและการเรียนรู้ของชุมชน ซึ่งมีได้มีเป้าหมายเพียงเพื่อสร้างกำไรทำเงินเพียงอย่างเดียว แต่รวมถึงกำไรทางสังคม ได้แก่ ความเข้มแข็งของชุมชนและความสงบสุขของสังคมด้วย

ผู้วิจัยได้สรุปได้ว่า “วิสาหกิจชุมชน” หมายถึง กิจการชุมชนหรือการประกอบการธุรกิจเครือข่ายชุมชนที่เกี่ยวกับการ ผลิตสินค้า การให้บริการต่าง ๆ ที่มีการบริหารจัดการที่เป็นหมู่คณะ ตั้งแต่ 7 คนขึ้นไป โดยมีความผูกพัน มีวิถีความเป็นอยู่ของคนในชุมชน หรือระหว่างชุมชน เพื่อสร้างรายได้ และเกิดการพึ่งพาตน ครอบครัว ชุมชน และเครือข่ายระหว่างชุมชน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัย เรื่อง การบริหารจัดการองค์การภาครัฐเพื่อยกระดับความสามารถการประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนม ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมและสังเคราะห์ตัวแปร โดยตัวแปรที่นำมาศึกษา ประกอบด้วย 2 ตัวแปร คือ 1) ตัวแปรต้น สามารถแบ่งออกได้ 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 (1) การเป็นผู้ประกอบการ (2) ความรู้ (3) ทักษะ (4) ทศนคติ (5) การสนับสนุนจากหน่วยงาน และ (6) เครือข่าย ส่วนที่ 2 บทบาทการจัดการภาครัฐ (1) ด้านการวางแผน นโยบายรัฐ (2) ด้านการจัดองค์กร โครงสร้าง (3) ด้านเจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน (4) ควบคุมประเมินผล (5) ด้านงบประมาณ ส่งผลต่อขีดความสามารถการประกอบการ ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านจัดการการเงิน (2) ด้านจัดการความเสี่ยง (3) ด้านจัดการตลาด (4) ด้านการวางแผนธุรกิจและการสร้างแบรนด์ (5) ด้านจัดการการผลิต และ นำไปสู่ข้อเสนอเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติการปฏิบัติการบริหารจัดการองค์การภาครัฐเพื่อยกระดับความสามารถการประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนม (Figure 1)

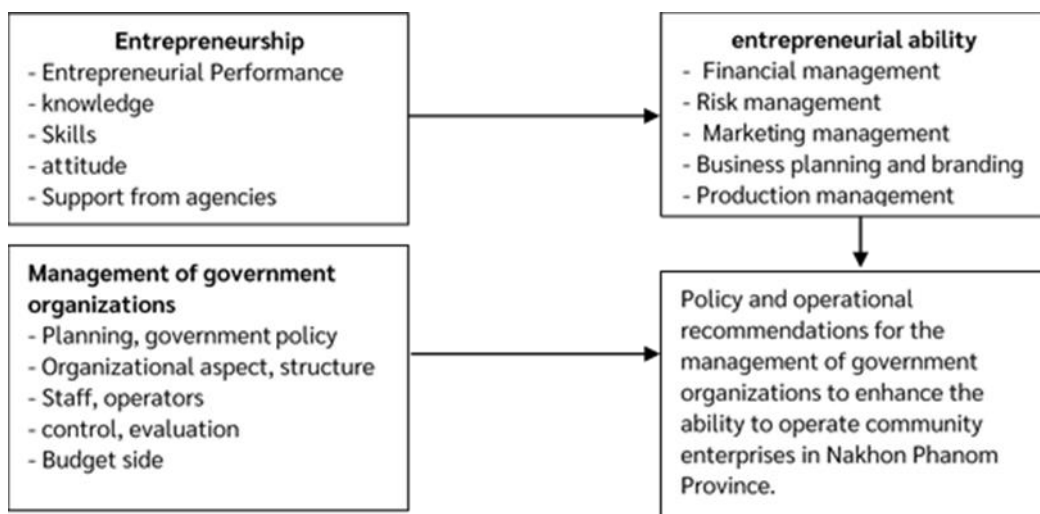

Figure 1. Conceptual Framework

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูล เรื่อง การบริหารจัดการองค์การภาครัฐในการยกระดับความสามารถประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนม เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed methods research) โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เป็นหลักในการอธิบายและเสริมด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน 1) การวิจัยเชิงปริมาณเพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถประกอบการวิสาหกิจชุมชนของจังหวัด และ 2) ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อช่วยอธิบายและยืนยันผลการวิจัยเชิงปริมาณให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น โดยการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ใช้ผู้นำกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหรือผู้ที่ได้รับมอบหน้าที่จากประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชน เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก หน่วยในการวิเคราะห์ (Unit of Analysis) คือ “ระดับองค์กร” ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ประเภท “ผ้าทอ และ เสื้อผ้า” จำนวน 126 กลุ่มโดยวิธีในการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Yamane, 1973) ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างโดยเลือกวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaires) ลักษณะปลายเปิด ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยการอาศัยการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับลักษณะคำถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Form) เครื่องมือการวิจัยนี้มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มากกว่า 0.60 ซึ่งผ่านการรับรองจากการวิจัยในมนุษย์ เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2567 และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) Cronbach Alpha เท่ากับ 0.732 สถิติวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของวิสาหกิจชุมชน สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์ระดับความสามารถการประกอบการวิสาหกิจชุมชนโดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถการประกอบการวิสาหกิจชุมชน ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เกณฑ์การประเมินเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) โดยแบ่งออกตามค่าคะแนนเฉลี่ยที่ได้ ดังนี้ (Srisa-ard, 2013)

คะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.51 - 5.00	ระดับมากที่สุด
3.51 - 4.50	ระดับมาก
2.51 - 3.50	ระดับปานกลาง
1.51 - 2.50	ระดับน้อย
1.00 - 1.50	ระดับน้อยที่สุด

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ในการวิจัยเชิงคุณภาพในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีแบบปรากฏการณ์วิทยา (Phenomenological Qualitative Research) ในการแสวงหาความรู้และความจริงจากปรากฏการณ์และประสบการณ์ของผู้ที่อยู่ในสถานการณ์นั้นโดยตรง เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถการประกอบการวิสาหกิจชุมชน และการบริหารจัดการองค์กรภาครัฐในการยกระดับความสามารถการประกอบการวิสาหกิจชุมชน รายละเอียดดังนี้

ในการวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informants) คัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก โดยเลือกแบบเจาะจง จำนวน 6 คน โดยพิจารณาจากวิสาหกิจชุมชนที่จดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนกับกองส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน และหน่วยงานที่ให้การส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ดังนี้

- ตัวแทนหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนจังหวัด เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนอำเภอ เจ้าหน้าที่เกษตรจังหวัด จำนวน 3 คน

- ประธานกลุ่มหรือผู้แทนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 3 คน

เครื่องมือวิจัยสำหรับการวิจัยเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อวิเคราะห์ การบริหารจัดการ องค์กรภาครัฐในการยกระดับความสามารถการประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้วิจัยกำหนดเป็น

แบบสอบถามถึงโครงสร้างและเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยแบบสอบถามถึงโครงสร้างแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปคุณลักษณะส่วนบุคคลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 การบริหารจัดการองค์กรภาครัฐในการยกระดับความสามารถการประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาปัจจัย และ และพัฒนาความสามารถการประกอบการวิสาหกิจชุมชน

ผลการวิจัย

ข้อมูลการบริหารจัดการองค์กรภาครัฐในการยกระดับความสามารถการประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ข้อมูลทั่วไปคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 96.03 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 3.97 สถานภาพส่วนใหญ่สมรส คิดเป็นร้อยละ 92.06 อายุส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.00 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า (ปวช.) คิดเป็นร้อยละ 75.40 รายได้จากการประกอบวิสาหกิจชุมชนเฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 82.54 และ จำนวนสมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจส่วนใหญ่มีสมาชิก 11-20 คน คิดเป็นร้อยละ 64.29 มีประสบการณ์ประกอบวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.62 มีการแยกกระเป๋าสตางค์สำหรับธุรกิจครัวเรือนกับครัวเรือนส่วนใหญ่ทำเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนใหญ่มีการจัดทำแผนวิสาหกิจชุมชน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และส่วนใหญ่มีการจัดทำแผนลงทุนของวิสาหกิจชุมชนคิดเป็นร้อยละ 100.00 (Table 1)

Table 1. General Information of Community Enterprise Groups

Respondent	No	Percentage
Gender		
Male	5	3.97
Female	121	96.03
Status		
Single	6	4.76
Married	116	92.06
Widowed - divorced	4	3.17
Age		
Under 40 years of age	41	32.54
Between 41 – 50 years	63	50.00
Over 51 years of age	22	17.46
Education level		
Secondary education or equivalent (Vocational Certificate)	95	75.40
	18	14.29
Associate degree or equivalent (Vocational Certificate, Vocational Certificate)	13	10.32
Bachelor's degree		

Table 1. General Information of Community Enterprise Groups (cont.)

Respondent	No	Percentage
Average monthly income from community enterprise operations		
Less than 10,000 baht	104	82.54
20,000 – 29,000 baht	22	17.46
Number of members in your enterprise group		
Less than 10 members	9	7.14
11-20 members	81	64.29
21-30 members	35	27.78
More than 30 members or more	1	0.79
Community enterprise experience		
Less than 5 years' experience	50	39.68
6-10 years' experience	60	47.62
More than 10 years' experience	16	12.70
Separate wallets for businesses and households	126	100
Existence of a community enterprise plan	126	100
Preparation of an investment plan for community enterprises	126	100
Total	126	100.00

ระดับความสามารถการประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนความสามารถการประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (Mean = 3.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า อยู่ในระดับสูงที่สุด การจัดการการเงิน (Mean = 4.01) รองลงมา คือ การจัดการความเสี่ยง (Mean = 3.99) การจัดการผลิต (Mean = 3.79) การจัดการตลาด (Mean = 3.71) และการวางแผนธุรกิจและการสร้างแบรนด์ (Mean = 3.70) ตามลำดับ (Table 2)

Table 2. Analysis of Entrepreneurial Ability Levels of Community Enterprise Groups in Nakhon Phanom Province

Entrepreneurial Ability Levels	Mean	S.D.	Results
Financial management	4.01	.464	High
Risk management	3.99	.432	High
Marketing management	3.71	.478	High
Business planning and branding	3.70	.428	High
Production management	3.79	.388	High
Total	3.84	.310	High

ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regressions Analysis : MRA) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถการประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนม พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับความสามารถการประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนม อย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ <0.05 มีจำนวน 2 ตัวแปร ดังนี้ (1) ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ Beta = .265 (2) ปัจจัยด้านการสร้างเครือข่าย Beta = .231 (Table 3)

Table 3. Results of Multiple Linear Regression Analysis of Factors Influencing Entrepreneurial Ability of Community Enterprises in Nakhon Phanom Province

Factors Influencing Entrepreneurial Ability	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	sig
	B	S.E	Beta		
a (constant)	2.270	.979		2.319	.022*
1. Factors related to government support	.311	.108	.265	2.875	.005*
2. Factors related to network building	.238	.090	.231	2.637	.009*
R = 0.430 R ² = 0.185 AdjR ² = .144 F = 4.498					

* Statistically significant at the level of <0.05

สรุปและอภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันของผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนมข้อมูลทั่วไป คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 96.03 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 3.97 สถานภาพส่วนใหญ่สมรส คิดเป็นร้อยละ 92.06 อายุส่วนใหญ่อายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.00 ระดับการศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา หรือเทียบเท่า (ปวช.) คิดเป็นร้อยละ 75.40 รายได้จากการประกอบวิสาหกิจชุมชนเฉลี่ยต่อเดือนส่วนใหญ่ต่ำกว่า 10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 82.54 และ จำนวนสมาชิกในกลุ่มวิสาหกิจส่วนใหญ่มีสมาชิก 11-20 คน คิดเป็นร้อยละ 64.29 มีประสบการณ์ประกอบวิสาหกิจชุมชนส่วนใหญ่ 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.62 มีการแยกกระเป๋าสตางค์สำหรับธุรกิจครัวเรือนกับครัวเรือนส่วนใหญ่ทำเป็นประจำ คิดเป็นร้อยละ 100.00 ส่วนใหญ่มีการจัดทำแผนวิสาหกิจชุมชน คิดเป็นร้อยละ 100.00 และส่วนใหญ่มีการจัดทำแผนลงทุนของวิสาหกิจชุมชน คิดเป็นร้อยละ 100.00 การพัฒนาข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติการเพื่อการยกระดับความสามารถการประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนม แนวทางการดำเนินงานที่สำคัญในการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนมมีหลายด้านที่มีความสำคัญซึ่งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนมได้ประเมินผลศักยภาพวิสาหกิจชุมชนในปี 2565 อยู่ในระดับดี จำนวน 534 แห่ง ระดับปานกลาง จำนวน 892 แห่ง และระดับปรับปรุง จำนวน 217 แห่ง ตามลำดับ และพบว่าภาพรวมส่วนใหญ่มีความต้องการให้หน่วยงานภาครัฐเป็นตัวกลางที่จะนำสินค้าไปสู่ตลาด อีกทั้งยังต้องการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนเน้นไปที่ด้านการจัดการองค์กร เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและยั่งยืนของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนโดยการทำงานในทุกด้านนี้จะเสริมสร้างศักยภาพในการประกอบการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืนในระยะยาว นอกจากนี้การสร้างความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชนอื่น ๆ ก็เป็นส่วนสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมและเสริมสร้างกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้เติบโตและประสบ

ความสำเร็จอย่างยั่งยืนไปด้วยกัน การพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม่เพียงแต่เป็นการพัฒนาทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังเป็นการสร้างชุมชนที่มีคุณภาพและมีความเป็นอยู่ที่ยั่งยืนอีกด้วย

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความสามารถการประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนม โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (Mean = 3.84) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า อยู่ในระดับสูงที่สุด การจัดการการเงิน (Mean = 4.01) รองลงมาคือ การจัดการความเสี่ยง (Mean = 3.99) การจัดการผลิต (Mean = 3.79) การจัดการตลาด (Mean = 3.71) และการวางแผนธุรกิจ และการสร้างแบรนด์ (Mean = 3.70) เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เนื่องจากกลุ่มวิสาหกิจได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ มีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้กับสมาชิกในองค์กร การพัฒนาทักษะฝีมือในการทำธุรกิจหรือการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง หน่วยงานรัฐที่มีพันธกิจที่คอยช่วยสนับสนุนกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอยู่ต่อเนื่องทั้งด้านการจัดการองค์กรให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน การจัดการวางแผนโครงสร้างด้านการวางแผนธุรกิจแผนการลงทุนในเริ่มธุรกิจหรือธุรกิจมือใหม่ ด้านการจัดการความเสี่ยง ด้านการจัดการการเงินและบัญชี ด้านการผลิตสินค้าและบริการที่มีมาตรฐาน และการสร้างเครือข่ายและยังคอยเป็นที่ปรึกษาหรือพี่เลี้ยงให้กับกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน อาจส่งผลให้ระดับความสามารถในการประกอบการของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอยู่ในระดับที่สูง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ (Seemanond, 2022) บทความวิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประเมินศักยภาพการบริหารจัดการของ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และ 2) วิเคราะห์หาแนวทางในการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านปศุสัตว์ (สุกร) ในประเทศไทย งานวิจัยนี้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสมาชิกของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนทั้งสิ้น 350 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย งานวิจัยนี้เป็นรูปแบบเชิงปริมาณ ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชนรวมทั้ง 7 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านผู้นำและการบริหารวิสาหกิจชุมชน 2) ด้านการวางแผนการดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน 3) ด้านการบริหารตลาด 4) ด้านการจัดการความรู้และข้อมูล 5) ด้านการบริหารสมาชิกวิสาหกิจชุมชน 6) ด้านการจัดการสินค้าหรือบริการ และ 7) ด้านผลลัพธ์การดำเนินงานวิสาหกิจชุมชน อยู่ในเกณฑ์ระดับดี

3. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Linear Regressions Analysis) การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถการประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนม แบบกำหนดตัวแปรเข้าในสมการทั้งหมด (Enter Method) สามารถอธิบายปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสามารถการประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนม ได้ร้อยละ 18.40 ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับความสามารถการประกอบการวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ <0.01 สอดคล้องกับสมมติฐาน ของงานวิจัยที่ตั้งไว้ ได้แก่ ปัจจัยด้านการสนับสนุนจากภาครัฐ ($\beta = .265$) เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐเป็นส่วนหนึ่งในการทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาคอยช่วยส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยผ่านกระบวนการเข้าฝึกอบรมวางแผนธุรกิจขนาดเล็กไปสู่ความเป็นระดับสากล (Global) โดยมีเกณฑ์หรือการประเมินตัวชี้วัดในการเลื่อนระดับของสินค้า การพัฒนาสินค้าผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน คุณภาพ และคุณค่าของสินค้า การออกแบบสินค้า การสร้างแบรนด์ เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าของสินค้าและเป็นการปกป้องตัวตนของสินค้า และนำไปสู่การหาช่องทางการตลาดในการขายสินค้า สร้างการรับรู้ทั้ง Offline และ Online ดังนั้นการสนับสนุนจากภาครัฐจึงเป็นส่วนสำคัญต่อผู้ประกอบการหรือประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับ (Faicharoenmongkol & Chiangchana, 2020) เนื่องจากหน่วยงานภาครัฐเป็นส่วนหนึ่งในการทำหน้าที่เป็น (พี่เลี้ยง) ที่ปรึกษาคอยช่วยส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยผ่านกระบวนการเข้าฝึกอบรมวางแผนธุรกิจขนาดเล็ก

ไปสู่ความเป็นระดับสากล(Global) โดยมีเกณฑ์หรือการประเมินตัวชี้วัดในการเลื่อนระดับของสินค้า การพัฒนาสินค้าผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐาน คุณภาพ และคุณค่าของสินค้า การออกแบบสินค้า การสร้างแบรนด์ เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าของสินค้าและเป็นการบ่งบอกตัวตนของสินค้า และนำไปสู่การหาช่องทางการตลาดในการขายสินค้าสร้างการรับรู้ทั้ง Offline และ Online ดังนั้นการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐจึงเป็นส่วนสำคัญต่อผู้ประกอบการหรือประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนเป็นอย่างมาก และปัจจัยด้านการสร้างเครือข่าย ($\beta = .231$) เนื่องจากผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้รับการส่งเสริมการขาย ช่องทางการตลาดจากการหน่วยงานรัฐ กล่าวคือ การออกบูท หรือการจัดนิทรรศการต่าง ๆ รวมไปถึงการขายสินค้าผลิตภัณฑ์ผ่านทาง Offline และ Online สร้างการรับรู้ทุกช่องทาง การสั่งพรีออเดอร์ หรือลูกค้าที่มีความต้องการแล้วกลับมาซื้อซ้ำด้วยความพึงพอใจของลูกค้า อีกทั้งหน่วยงานภาครัฐเป็นตัวกลางในการประสาน การหาแหล่งวัตถุดิบต่าง ๆ เครื่องมือ เครื่องจักร เทคโนโลยีที่ช่วยในกระบวนการผลิตสินค้าให้มีมาตรฐาน คุณภาพ และสร้างคุณค่าของสินค้า ทำให้ผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้รับผลประโยชน์อย่างสูงสุด เกิดกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมภายในสมาชิกของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ (Phakdeeying, 2020) เนื่องจากผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้รับการส่งเสริมการขาย ช่องทางการตลาดจากการหน่วยงานรัฐ กล่าวคือ การออกบูท หรือการจัดนิทรรศการต่าง ๆ รวมไปถึงการขายสินค้าผลิตภัณฑ์ผ่านทาง Offline และ Online สร้างการรับรู้ทุกช่องทาง การสั่งพรีออเดอร์ หรือลูกค้าที่มีความต้องการแล้วกลับมาซื้อซ้ำ ด้วยความพึงพอใจของลูกค้า อีกทั้งหน่วยงานภาครัฐเป็นตัวกลางในการประสาน การหาแหล่งวัตถุดิบต่าง ๆ เครื่องมือ เครื่องจักร เทคโนโลยีที่ช่วยในกระบวนการผลิตสินค้าให้มีมาตรฐาน คุณภาพ และสร้างคุณค่าของสินค้า ทำให้ผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้รับผลประโยชน์อย่างสูงสุด เกิดกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วมภายในสมาชิกของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ

4. ข้อเสนอเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติการเพื่อการยกระดับความสามารถการประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนม

การพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายและเชิงปฏิบัติการเพื่อการยกระดับความสามารถการประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดนครพนมแนวทางการดำเนินงานที่สำคัญในการพัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน่วยงานภาครัฐในจังหวัดนครพนม ควรมุ่งเน้นทั้ง 5 ด้าน ดังนี้

1) ด้านการจัดการองค์กร หน่วยงานภาครัฐที่ส่งเสริมสนับสนุนผู้ประกอบการควรให้คำปรึกษาในบทบาทของสมาชิกภายในกลุ่มให้มี หน้าที่ รับผิดชอบที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

2) ด้านการวางแผน หน่วยงานภาครัฐควรมีการประเมินผลการจัดทำแผน เช่น แผนธุรกิจ แผนการลงทุน แผนการเงิน เป็นต้น

3) ด้านควบคุม, ประเมินผลหน่วยงานภาครัฐ ควรมีการตรวจสอบ กำกับ ติดตาม กลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในกระบวนการผลิตสินค้า ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการผลิตสินค้า และคุณภาพของสินค้า ก่อนจะนำออกไปสู่ท้องตลาด และควรมีแนวทางในการปฏิบัติการ กำกับ ติดตาม ประเมินผลกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในทุก ๆ 2-3 ปี

4) ด้านงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณของหน่วยงานภาครัฐควรมุ่งพัฒนาการสร้างมาตรฐานการผลิตสินค้าของกลุ่มที่ได้รับระดับมาตรฐาน คุณภาพตามเกณฑ์การผลิตสินค้าทั้งตั้งไว้ เป็นส่วนมาก และควรให้การส่งเสริมการจัดสรรการพัฒนาเครื่องมือที่ทันสมัยในการผลิต

5) ด้านเจ้าหน้าที่ หน่วยงานภาครัฐควรให้ความสำคัญต่อกลุ่มวิสาหกิจชุมชนอย่างใกล้ชิด เพื่อเป็นการให้คำปรึกษาในการประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะงานวิจัย

1. หน่วยงานภาครัฐจะต้องให้การสนับสนุนกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยมีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้กับสมาชิกในองค์กร การพัฒนาทักษะฝีมือ ในการทำธุรกิจหรือการผลิตสินค้าอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการจัดการองค์กรให้กับกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และการสร้างเครือข่ายและยังคงคอยเป็นที่ปรึกษาหรือพี่เลี้ยงให้กับกลุ่มผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน

2. หน่วยงานภาครัฐจะต้องจัดโครงการ/กิจกรรม ที่สนับสนุนการวางแผนธุรกิจแผนการลงทุน ธุรกิจหรือธุรกิจมือใหม่มีการจัดฝึกอบรมให้ความรู้กับสมาชิกในองค์กรหรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

3. หน่วยงานภาครัฐจะต้องเป็นส่วนหนึ่งในการทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา (พี่เลี้ยง) คอยช่วยส่งเสริมสนับสนุนกลุ่มวิสาหกิจชุมชน โดยผ่านกระบวนการเข้าฝึกอบรมวางแผนธุรกิจขนาดเล็กไปสู่ความเป็นระดับสากล (Global)

4. หน่วยงานภาครัฐจะต้องมุ่งเน้นการพัฒนาการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดการองค์กร ด้านการวางแผน ด้านการควบคุม ด้านงบประมาณ และด้านเจ้าหน้าที่

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรวิเคราะห์ปัจจัยกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มประชากรที่ขยายขึ้น เช่น ระดับภาค
2. ควรศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการองค์กรในการยกระดับความสามารถการประกอบการกลุ่มวิสาหกิจ

References

- Campbell, A. (1997). *Core competency-based strategy*. International Thomson Business Press.
- Chumphong, O., & Potipiroon, W. (2019). High performance work systems and SMEs' performance: Does CEOs' leadership matter? *The Journal of Behavioral Science*, 14(2), 48–65. (In Thai)
- Department of Agricultural Extension. (2013). *Manual for agricultural extension officers on the development of farmer organizations, community enterprises, and networks* The Agricultural Cooperative Federation of Thailand Press. (In Thai)
- Department of Trade Negotiations. (2021). *Study report on the potential development of community enterprises/social enterprises to upgrade the grassroots economy under the project to enhance the potential of Thai trade and services to upgrade the grassroots economy*. Ministry of Commerce. (In Thai)
- Faicharoenmongkol, W., & Chiangchana, J. (2020). Factors affecting the success of outstanding community enterprises from 2017–2019. Department of Agricultural Extension. (In Thai)
- Hatten, T. S. (2006). *Small business management: Entrepreneurship and beyond* (3rd ed.). Houghton Mifflin.

- Inwang, K., et al. (2011). *Community enterprise management*. Phitsanulok University. (In Thai)
- Longenecker, J. G., Moore, C. W., Petty, J. W., & Palich, L. E. (2006). *Small business management: An entrepreneurial emphasis*. South-Western.
- Nakhon Phanom Provincial Agricultural Extension Office. (2019). *Roadmap for the Department of Agricultural Extension* Retrieved from <https://nakhonphanom.doae.go.th/province/wp-content/uploads/2024/04/Roadmap-DOAE-2562-1.pdf> (In Thai)
- Nakhon Phanom Provincial Office. (2021). *Nakhon Phanom provincial development plan B.E. 2566–2570*. Retrieved from <http://www2.nakhonphanom.go.th/news/detail/602> (In Thai)
- National Strategy Committee, Secretariat Office. (2019). *National strategy B.E. 2561–2580 (2018–2037)* (2nd ed.) [In Thai]. Office of the National Economic and Social Development Council.
- Phakdeeying, R. (2020). The operational potential development of community enterprises in Khon Kaen province. *JBER: Journal of Buddhist Education and Research*, 6(1), 175–189.
- Phoolwirat, P. (2020). *Management*. Retrieved from <https://th.hnote.asia> (In Thai)
- Secretariat of the Community Enterprise Promotion Committee. (2005). *Community Enterprise Promotion Act, B.E. 2548 (2005)*. Retrieved from https://www.moac.go.th/law_agri-files-391991791824 (In Thai)
- Seemanond, K. (2022). Potential assessment of community enterprise groups in livestock production (swine) in Thailand. *Journal of Buddhist Social Sciences and Anthropology*, 7(6), 300–316. (In Thai)
- Songsill, W. (2007). *Core competency and management competency determination of personnel: A case study of NSK Bearings Manufacturing (Thailand) Co., Ltd.* [Unpublished master's thesis]. National Institute of Development Administration. (In Thai)
- Srichan, P. U. (2014). A model of peaceful organization management: A case study of Wat Panyanantarama, Khlong Luang District, Pathum Thani Province [In Thai]. *Journal of MCU Peace Studies*, 3(1), 24–27. (In Thai)
- Srisa-ard, B. (2013). *Basic research* (9th ed.). Suweeriyasarn. (In Thai)
- Tanai, A. (2012, September 28). *Community enterprise*. Retrieved from <http://ophbgo.blogspot.com/> (In Thai)
- Vijaranarong, J., Somboon, V., Meesiri, W., & Soda Management Co., Ltd. (2022). New normal: Modern organizational management [In Thai]. *MCU Social Science Review*, 11(1), 392–400. (In Thai)
- Yamane, T. (1967). *Statistics: An introductory analysis* (2nd ed.). Harper & Row.